

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Krčenje slovenskih mej.

Slovenski liberalci ne nehajo prinašati člankov o krčenju slovenskih mej in nazadovanju Slovencev. Posebno so se vrgli na preiskovanje vzrokov, zakaj nazadujej Korošci. Iz vsega se pa vidi, da liberalni listi nimajo drugega namena, kakor nahujskati koroško slovensko ljudstvo proti duhovščini, češ, saj je vodstvo vsega narodnega gibanja na Koroškem vedno bilo v duhovniških rokah, tedaj je duhovščina kriva propada. Tem narodnim voditeljem koroških Slovencev očitajo liberalci, da so vedno prezirali dejanske razmere, streljali v narodnem oziru čez cilj in uganjali „študentovsko politiko“ po kranjskem vzorcu, da tudi niso znali slovenskega ljudstva zainteresirati za narodno gibanje, nadalje, da koroško ljudstvo do duhovščine nima zaupanja že od nekdanj, zlasti pa ne od poloma koroške „Zadružne zveze“. V kulturnem oziru so vodili duhovniki, pravijo liberalci, uprav blazno vojno zoper šolo sploh, in tudi dandanes ni dosti drugače, kakor je bilo pred leti. — Vsa ta nesramna in težka očitanja in sumničenja duhovščine prinaša „Slovenski Narod“ od zadnjega torka ter dostavlja, da bo treba ugotoviti načela, po katerih bodo napredni Slovenci v narodnem, kulturnem, socialnem in gospodarskem oziru na Koroškem vsaj to rešili, kar se rešiti da.

Ako bode kaj več takih člankov prihajalo v liberalnih listih, ni dvoma, da se bo slovenska meja na Koroškem še hitreje krčila. Tedaj za neizmerno mučno delo in za vso požrtvornost naj imajo duhovniki zaničevanje ne-le od strani narodnih nasprotnikov, ampak tudi od strani domačinov predbacivanje, da niso za rabo! Ali se res hoče duhovnike prisiliti, da bi opešali v rodoljubnem navdušenju in prepustili delo za narodno stvar tistim, ki na Koroškem skoro nič ne delajo in nič ne pomenijo?

Kakšen uspeh ima narodno-napredna stranka ondi, kjer ima pod veliko bolj ugodnimi okoliščinami v rokah vse vodstvo, nam ka-

žejo razmere v Trstu. Za zadnji zlet Sokolov na Bledu je dal pač Trst tretjino udeležencev. To je pa tudi vse, za kar se Tržačani brigajo, namreč: za izlete in veselice. Celó „Edinost“ je dne 7. t. m. priznala: „Mladina nič ne dela, mlade moči se valjajo po kavarnah ter samo zabavljajo in kritizirajo“. „Slovenec“ je pa te dni v posebnem članku dokazal, da slovenske razmere v Trstu niso vesele. Število Slovencev se pač množi, ker cele trume prihajajo z dežele v ondotne tovarne in ker tudi vlada pri nastavljanju Slovencev v policijske in druge službe ne kaže nasprotstva. Toda naš slovenski živelj v tržaškem ozračju degenerira in faktično Trst Slovence požira. Ta teden je celo neki dopisnik „Dneva“ objavil jako mučno vest, da se namreč 90% tržaške slovenske mladine, prihajajoče iz Cirilmetodove šole, potaplja v italijanskem morju. Ali si moremo misliti kaj strašnejšega? Ali naj nam bo to porok za bodočnost, za napredek in za končno zmago Slovencev ob sinji Adriji?

V Trstu in okolici nima vodstva slovenske stranke v rokah duhovščina, ampak edinjaška napredna stranka. „Hic Rhodus, hic salta!“ bi mi tu zaklicali lahko narodno-napredni stranki.

Nespametno se nam pa zdi vse prerekanje, kdo da je kriv nazadovanju Slovencev. Mar naj bi naprednjaki pustili pri miru vero in duhovnike in naj bi rekli: V narodnem in gospodarskem vprašanju pojdemo skupno na delo, da vsaj nekoliko ustavimo krčenje slovenskih mej!

Ciganski napadi liberalnih listov na vse katoliško gibanje pa dokazujejo, da smo še daleč proč od one pametne besede, in da zato Slovenski Ljudski Stranki družega ne preostaja, kakor držati v eni roki kelo, v drugi pa meč.

Ali napredujemo?

„En korak naprej — dva koraka nazaj!“ S temi besedami je neki slovenski kmetijski strokovnjak, kakor piše zadnja „Zlata Doba“ na

Tam od Novega Mesta sta jezdila dva neznanca. Eden je bil čokat mož, širokega obraza in rjavih brk. Jezdil je visokega belca, nemirno je sukali oči na desno in levo in žalne poteze so se vlekli čez njegove ustnice. Obraz mu je starikast, kosti zakriva zagorela koža in na desnem licu se mu pozna velika brazgotina. Bil je oblečen po vojaški kakor njegov spremljevalec.

Ta je bil nekdanj mlajši od njega. Obraz mu je bil polnejši in vesele poteze so se brale na njegovih licih. Levica njegova pa je štela le dva prsta. Jahal je nizkega rjavca in poslušal veselo petje, ki se je z goric razlegalo po dolini.

„To bo veselje, ko naju zagledajo!“ izpregovori mlajši. „Škoda, da je mojega nekdanjega gospodarja Kljukec za pete obesil na hrastovo vejo.“

„Kaj ti, Jurko, ki ti je svet odprt na vse strani! S častjo te bodo sprejeli, s sladko rebulo te bodo napajali, dekleta ponujali in bele gradove obetali... Ali jaz, ki nimam doma, ki so me čez prag vrgli, ki sem moral zapustiti edino bitje, katero ljubim na svetu! Jaz, pravim, ki sem dvajset let služil cesarja, tolikokrat v hudih bitkah smrti gledal v obraz, pa se vračam s strahom, vračam, pa ne vem, če bom drevi mogel svojo trudno glavo položiti na mehko posteljo!“

str. 104. označil narodno-gospodarski napredek na Kranjskem. „Mi v tehniškem oziru pri kmetijstvu odločno napredujemo, naredimo zaradi tega vsako leto en korak naprej, a žalibog obenem dva koraka nazaj, in temu je vzrok izseljevanje ljudi s kmetij k industriji v mesta in v Ameriko, zlasti pa naš grozni — alkoholizem. Vsak napredek je nemogoč, dokler bo vladal alkohol.“ Tako se glasi izrek dobesedno. — Mi bi temu pristavili: Siljenje v mesta in izseljevanje v Ameriko je res zlo, a se vendar more deloma opravičevati, ker je naša dežela skoro izključno agrarna, in nazadnje to vse ni nikakor tako hudo, kakor alkoholizem. Kjer gre kak grunt v nič, je skoro povsod v prvi vrsti kriv alkohol.

Le pogledjmo, kako je z alkoholom med šolarji! Na ljudski šoli v Rádečah je bilo v šolskem letu 1911/12 429 otrok, in od teh jih je uživalo alkoholne pijače 419, samo 10 ne. — Vsi ti so pili vino; za približek jih je pilo še 175, t. je 42% pivo, in 108 otrok, 25% žganje. Pijanih je bilo v šolskem letu 145 otrok. — Jeden deček dobi vsako nedeljo po sveti maši pol fraklja žganja, 1 deček ga dobi po cel frakelj, — 1 deček izpije naenkrat po cel liter vina ali pol fraklja žganja, 1 dečku da oče vsako jutro 1 kozarček žganja, zvečer pa mati vina, 12 dečkov si je samo kupilo pijače, 1 je bil pijan skoro vsako nedeljo. — In nasledki tega? Okr. šolski nadzornik g. Stiasny pravi v svojem konferenčnem poročilu: Posledice seveda ne zaostajajo: zavžiti alkohol omamlja otroka, da ne more misliti, da ni pazljiv, šestokrat pa zadremlje. Vsak primeren napredek je nemogoč: taki otroci ostanejo topi. Šole razširujemo, a ponekod obiskuje višje razrede kaj malo učencev. Večinoma običijo ti otroci v nižjih razredih in le redki so zreli za prestop v ponavljavno šolo. — Ti podatki, posneti iz „Zlate Dobe“, kažejo, kako se je po Slovenskem razpasla alkoholna kuga. Nekdanj smo bili samo Gorenjci „črno“ zapisani. Pa, če so tudi drugod „črni“ postali, ne sledi iz tega, da smemo Go-

„Nič ne tarnaj, saj je svet širok. Ako eden gospodar ne mara zate, pa si poiščeš drugega. Če se bojiš stopiti pred našega graščaka, pa pojdi z mano. Naša graščakinja je dobra gospa.“

„Poizkusil bom. Ah, ko bi mogel prej govoriti s konteso na Hudenjah! Pa ni varno. Res, kaže mi, da pojdem s tabo v Mokronog.“

„Le pojdi, Tomaž! Nič se ne boj! S tvojo brazgotino na obrazu stopiš lahko pred vsakega, tudi pred cesarjem jo lahko pokažeš. Jaz sem sicer tudi ponosen na svojo levico, toda sekal sem samo turške glave, ti pa si snel tudi precej francoskih glav. Tvoja ljubica ti je ostala zvesta in takoj se lahko zgledaš pri župniku v Škocjanu, da te vrže v nedeljo raz pridižnico.“ Tomaž se je nehote zasmel svojemu veselemu tovarišu.

„Bog daj in Stopenska Mati božja!“ Jezdeca poženeta trudna konja. Pa ni se jima hotelo.

„Tomaž, trgateg je! Kaj ko bi midva zavila malo v stran? Mošta že nisem lep čas pil.“

„Za moj del! Mekak ima hram precej tu gori. Pove nama kaj novic.“

Pesmice se slišijo vedno bliže. Jezdeca kreneta v goro. Grozdje se jima smeji nasproti. Jurko začne peti:

„Trtica rodila grozdka dva, o j grozdka dva...“

Mekak je tlačil grozdje v kadi. Zvedavo pogleda skozi duri, zaslišavši nenavaden glas.

PODLISTEK.

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

Drugi del.

I.

„Ko je enkrat k letom prišel, zapisal se je v žolnirski stan.“ Narodna.

Bili so dnevi trgatve.

Veselo je dolenski vinogradnik pripravljaval posodo, da pobere vanjo trtin sok. Glasno petje se je razlegalo po vinskih gorah in trte so stokale pod težo debelih grozdov.

Vinvrh je bil ves živ pobračev. Tudi vinograd hudenjske graščine je mrgolel moških in ženskih. Sama kontesa je slonela na hodniku in samozavestno zrla po možakih, ki so v brentah nosili grozdje v kadi. Dvajset let je že zatonilo za Gorjance, odkar je podala roko odhajajočemu oskrbniku. Ali zdelo se ji je, da je bilo včeraj. Čas beži neprestano.

Sivi lasje so se ji množili, kostanjeva barva se je kosala z belo, poteze na obrazu so se zarile v kožo, bela polt je zatemnela, gibčnost života izginila, le žive oči so kakor nekdanj zrla v beli svet.

Listje je rmenelo, hladen veter je pihal čez vrhove, nebo pa je bilo jasno in solnčni žarki so prijetno grela pobračem hrbtovo.

renjci „črni“ ostati. Lepa, krasna Gorenjska, otreši se vrazjega alkohola!

Za nameček nekaj veselega. Ko je bil nedavno požar v vasi Čadovlje nad Kranjem, kamor je prišla gasiti tudi naklanska požarna bramba, se je v hudi vročini ponudilo gasivcem v okrepčilo nekaj steklenic pive. Dva naklanska gasivca sta pijačo odklonila, češ, da sta abstinenta. To se je zgodilo ob 1. uri po hudem naporu in dolgi poti. Še več tacih, potem bo nehala tista: „Mi smo pa z Nakeljna, pijemo ga iz frakeljna“.

Otvoritev razglednih vozov Canadian Pacific Railway.

V torek zjutraj vozili so prvokrat novi razgledni vagoni ameriške Canadian Pacific železnice po naši deželi in sicer na progi Jesenice — Bled — Bohinj. Deželni glavar gospod dr. Ivan Šusteršič se je peljal odličnim ameriškim gostom že do Solnograda naproti ter se vozil do Trsta. „Deželna Zveza za tujski promet“ je skrbela, da se pozdravijo ameriški in angleški tujci na naši meji kolikor mogoče slovesno. Tiskala je nalašč v ta namen angleško reklamno brošuro in pripravila blizu 3000 raznih reklamnih brošuric o Bledu, Bohinju in Postojnski jami, katere so jako okusno opremljene, za razdelitev. Prvi sprejem se je vršil na Jesenicah. Rudarska godba, dame v narodnih nošah, pričakovali so vlak in ga pozdravili s petjem in godbo. Tu so pozdravili odlične tujce podpredsednik državnega zbora gospod Jos. Pogačnik, deželni poslanec Piber in dr. Benedik, ki so stopili v vlak, ter spremljali družbo do Bleda. Na Bledu se je zbralo na kolodvoru na tisoče letoviščarjev. Zapazili smo kneza Roberta in Ernesta Windischgrätz, poslanika grofa Welsersheimb s soprogo, kornega poveljnika pl. Seefranz, turškega konzula Bondy-Bey in mnogo drugih. Zdraviliška godba, blejski pevski zbor pod vodstvom dr. Kimovca in 8 dražestnih gospic v narodni noši s cveticami so pričakovali prihod vlaka. Ko je vlak pridrdral na postajo, zaigrala je godba angleško himno, vse je pozdravljalo in klicalo ter mahalo z robcji. Gospice so delile cvetke med tem ko so zastopniki, ravnatelj deželne zveze dr. Krisper, blejski župan I. Rus, predsednik zdraviliške komisije major L. Stuchly, župnik Oblak, predsednik Prometnega društva dr. G. Hočvar in prejšnji kanadski konzul g. dr. Jong Schwegel, hiteli pozdravljati ravnatelje Canadian Pacifica, g. mistra Browna in g. Altmana. Vsled velike zamude, ki jo je imel vlak, niso mogli izstopiti gostje, da bi raz prostora na kolodvoru ogledali Bled. Le ravnatelj in glavni prireditelji vlaka so si pod vodstvom sprejemnega komiteja ogledali Bled. Med tem je zapel blejski pevski zbor narodno pesem „Otok Bleški“ in navdušeno so ploskali tujci lepi pesmi. Ameriški kinematograf je razpostavil svoje

aparate ter fotografiral vso družbo, posebej pa še dame v narodnih nošah. Ko se je dal signal za odhod, zasvirala je godba našo cesarsko pesem in znova so doneli živio klici v slovo. V vse vagonce razdelili so se kuverti z angleškimi reklamnimi brošurami. Tudi v Bohinju je bil vlak slovesno sprejet. Zastopnik Deželne Zveze gospod L. Šticec in postajenačelnik I. Soklič sta aranžirala posebno originalen sprejem. Trop bohinjskih lovcev je streljal gostom v pozdrav. Bohinjska dekleta v narodnih nošah so delile razglednice, pevski zbor je pel narodne pesmi in zastopniki občine, Prometnega društva in številno občinstvo je poskrbelo, da je tudi sprejem kar najugodnejše vplival na tujce. Vlak je vodil osebno gospod podravnatelj državne železnice dr. O. Auredničec in so se udeležili vožnje glavni ravnatelj ameriških železnic, zastopniki največjih svetovnih listov, ravnatelj svetovnih potovavnih pisarn, ameriški, angleški in dunajski žurnalisti. Vsa avstrijska ministrstva so bila zastopana. Ta železnica bode prinašala nove vire tujskemu prometu in vsled tega je gotovo zasluga ravnatelja deželne Zveze gospoda dr. V. Krisperja, ki je z vso vnemo in veliko spretnostjo aranžiral sprejeme, ki so napravili na tujce najugodnejši utis.

Gospodarski del.

Trgovina v inozemstvo l. 1911. Med vsemi evropskimi državami je glede trgovine v inozemstvo stala na čelu Angleška. Njena trgovina je znašala lani 28 milijard in 370 milijonov frankov. Za njo pride precej Nemčija z 22. milijardami in 539 milijoni. Na tretjem mestu stoji Francoska s 14. milijardami in 333 milijoni frankov. Potem sledi mala Belgija s 7. milijardami in 764 milijoni. Potem pride Rusija s 7. milijardami 211 milijoni. Avsto-Ogrska je imela prometa 5 milijard in 819 milijonov. Italija tudi 5 milijard in 527 milijonov in potem pride Španija z 2 milijardami. Te številke dajo misliti. Glede Avstrije je še omeniti, da je izvoz zastajal za uvozom skoro za 1 milijardo. Treba bo precej zelo omejiti uvoz, ozir. naročila luksusa blaga skrbeti, ako ne, bo slabo za Avstrijo, ker utegne nastati še večje pomanjkanje denarja, kakor je že zdaj.

Italija ima čedne dohodke. Italijanski delavci, ki delajo v tujih deželah, pošljejo vsako leto 300,000.000 lir v domovino; razen tega ima Italija velikanske dohodke od tujskega prometa. Tako dobiva Italija več denarja iz inozemstva, kakor plačuje za uvoz tujega blaga, obrestovanje svojih dolgov i. t. d. v inozemstvo.

DOPISI.

Iz Tržiča. Duhovi, ki so bili razburjeni ob minolih občinskih volitvah, so se že precej pomirili. Novi g. župan je prevzel posle in stroj gre nemoteno dalje, četudi so nekateri kratkomišlenci menili, da bo vse prenehalo in se ustavilo, ko pride Slovenec na površje. Nekateri izmed Nemcev in od njih odvisnih na pol Slovencev ne morejo še popolnoma preboleti te izpremembe. Zato napravljajo, da zakrivajo svojo bol, nekakšne

Mekak previdno pogleda okrog sebe pa pravi:

„E, pred leti je rada videla nekega oskrbnika in ga je hotela imeti v zakon. Mati in oče pa sta rekla: „Punica, ne!“ Fant je bil jezen in jo je popihal na vojsko, pa ga ni več nazaj. Gospodična se je postarala — kaj hočemo? Tudi gosposka kri je živa...“

Tomaž se je težko premagoval. Skoro je kmet zapazil njegovo zadrego.

„Kje pa ste doma, oče?“ brž popraša Tomaž. „Kaj ne veš? Zakaj si me pa poklical po pravem imenu?“

Tomaž je bil še bolj v zadregi. Pa tovariš mu pomaga.

„Veste, oče, če se človek 20 let klati po svetu, mu že začne spomin pešati. Tako je tudi z mojim spremljevalcem.“

Ali kmet ni mogel več slutnje zatreti. Bistro je pogledoval Tomaža in zdelo se mu je, da je tega neznanca že večkrat videl. Zato nadaljuje:

„Če bi rada poznala našo gospo, pa se potrudita do tiste-le zidanice tam-le gori! Le poglejta, prav s hodnika doli gleda hudenjska gospa!“

Tomaž se zaobrbe, nateza oči, mile poteze se razgrnejo po njegovem obličju in utrne se mu solza. Srce mu bije neutešljivo in prsi se dvigajo pod prsnim oklepom. Zagledal se je v gospodično na zelenem hodniku, sloneč na sedlu, kakor bi bil okamenel...“

pogrebščine, ki obstojajo v pijači in pojedinah. Pravijo, da so bile že tri. Pri eni izmed njih se je zalivala žalost do štirih zjutraj. Prav pridno so praznili kozarce po starem občinskem odboru globoko žalujoči tržiški rdeči bratje. Nekateri imenitnejši so bili tako srečni, da so smeli sedeti v bližini častitih nemških glav in pretakati bridke solzice, ki so se mešale s kapljicami rujnega vinca iz Pelarjeve kleti. Druge nesreče ni bilo. Pogrebci so šli domov, sladko ginjeni in veseli kakor vojaška godba, ki se vrača od pogreba in gode vesele koračnice. Mi smo pa tudi veseli, ker imamo slovenski občinski odbor. In tako vlada veselje na obeh straneh.

Iz Lesec. Veselica „Kmetijske podružnice“ v Lescah, ki se je vršila dne 18. t. m., je postala prava — plesna veselica. V zadnjem trenutku je odpovedal naprošeni gospod svoje predavanje; tako je odpadla pri tej veselici prva in glavna točka: kmetijsko predavanje, ki bi imelo dati barvo veselici. Udeležba je bila povoljna. Srečolov se je dobro obnesel, petja ni bilo toliko, več pa je bilo pitja in plesa. Veselica je bila mešana družba raznih strank; tudi ni bilo brez dragoncev, ki so pridno rajali in dali duška nedeljskemu počitku. Kakor pri vsaki mešani veselici, imeli so seveda prvo besedo liberalci. Prišlo je pogosto do preprirov, ko je segla kapljica previsoko v glavo, in ni dosti manjkalo, pa bi bilo prišlo do tepeža. Največ zaslug za to veselico, na katero je seveda lahko ponosen, si je stekel tukajšnji učitelj in tajnik kmetijske podružnice liberalni Šemrl, ki je kakor vsiljiv agent nekaj dni pred veselico pobiral dobitke od hiše do hiše. V nedeljo, na dan veselice, je pa imel toliko dela z dekoracijo prostorov, kjer se je imela vršiti veselica, da ni mogel revež to nedeljo, ki je bila obenem rojstni dan Nj. Veličanstva, nikakor v cerkev in tako zadostiti svoji krščanski dolžnosti in dinastičnemu čutu. Sploh je bil preveč zamišljen v svoje lavorike, ki so ga čakale na veselici. Pametni ljudje so pa rekli: „Tako klaverna veselica „Kmetijske družbe“ je pa mogoča samo še v Lescah!“

Mošnje. Prva veselica našega „Izobraževalnega društva“ je minulo nedeljo prav dobro vspela. Spomočjo naših vrlih dijakov so se vse tri točke vspele v občno zadovoljnost številno pričujočega občinstva. Posebno nam je pri igri ugajal „kmet“-Herod. Odhajali smo z veselice z glasno željo, naj kmalu na odru nastopi tudi ženski društveni odsek. — Na angeljsko nedeljo popoldne po litanijah bo občni zbor „Izobraževalnega društva“.

Politični obzor.

Odlikovanje ministrov z redovi. Vnanji minister grof Berchtold je dobil red zlatega runa, finančni minister pl. Zaleski in notranji minister baron Heinold pa red železne krone prvega razreda.

Glede razmer na Balkanu je stavil avstrijski zunanji minister Berchtold velevlastim predlog, da naj ostane drugače ondi vse pri starem, samo Albanija naj dobi popolno avtonomijo. Velevlasti so s predlogom zadovoljne, ugovarjajo pa Turki in Srbi.

Župne matice hočejo pisati češki duhovni v češkem jeziku. Nemci se temu upirajo, kar dela ovire v češko-nemški spravi, za katero se bodo začela zopet pogajanja v začetku septembra.

Jurko si ni upal motiti zamišljenega tovariša. Kmet Mekak je začuden zrl za vitezoma, ko sta odhajala, in je godrnjal sam sebi:

„No, no, nisem se motil. Stavil bi glavo, da je to tisti hlevar, ki je premotil srce naši gospej. 20 let, je rekel mlajši, ju že ni videla kranjska dežela. No, to je bilo takrat, ko se je rodila Čučnikova Jerica in sem bil jaz za botra. Jerica mora biti zdaj stara tudi pri 20. letih. Škoda, da si nisem imena zapomnil od tistega oskrbnika. Pa saj ga obraz izdaja: široka lica, prav tista! Zato je pa toliko izpraševal po svoji ljubic.“

Mekak je stopil po vinogradu med poberače in jim je naznanil, kdo ga je obiskal.

Jezdeca pa sta zavila v goro po stezi. Težko sta sopihala konja.

Poberači so obstali in zvedavo zrl za neznanima jezdecema. Hlapec Miha je takoj stopil iz vrste poberačev, ko se jezdeca ustavita.

Kontesa se je umaknila s hodnika v zidnico. Tomaž vrže brzde Jurku in bliskoma skoči skozi duri.

„Regina, Reginica, Kordula, kontesa, ali me ne poznaš?“

Kontesa natega spomin, pa ga ne more spoznati.

„Tomaž Kinski, Reginica!“

Kontesa se je spustila v naročje svojemu nekdanjemu oskrbniku...“

Brž se umakne, poskoči iz kadi in natakne lesene napetnike.

Jezdeca se ustavita pred hramom in razjašeta konja.

„Oče Mekak, žejna sva! Ali že kaj vre mošt?“ izpregovori Tomaž.

„Znan glas, pa se Vas ne spominjam. Kaj Vaju je prignalo semkaj?“

„Greva iz vojske. Pot naju pelje v Mokronog.“

„Aha, kar malo počakajta! Poberin je še v sodu.“

Mekak prinese bučo mošta pred hram in ponudi.

„Dobra letina, kajne, oče!“

„Bo že, bo že, prijatelj! Bog nas je pogledal z desnim očesom tudi na polju. Prigriznita kruha! Pa kaj bi, saj je treba. Slabe letine, veliki davki, vse to potare človeka. Hvala Bogu, da imamo dobro gospo, ki nam je v slabih letih priskočila na pomoč.“

„In katera je ta gospa?“ popraša hitro Tomaž.

„I, no, pravzaprav je še dekle, pa mi jo kličemo gospo. Gosposki ljudje pa jo kličejo konteso. Revica ni posebno srečna. Domača gospoda je ne more, pravi, da je prekmečka. Za nas kmete je pa zelo dobra.“

„Zakaj se pa ne omoži?“ popraša Jurko poredno ter se ozre na tovariša.

Albanski upor. Ko je turška vlada premagala Mladoturke, je obljubila Albancem, da jim bo izpolnila več zahtev v političnem, gospodarskem in kulturnem oziru. Vodje Albancev pa s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali še večje pravice. Zbralo se je tedaj pri Skopljem okoli 12.000 oboroženih Albancev, ki so nameravali iti na Solun. Sultan je poklical k sebi albanskega vodjo Kemala in je pomilostil vse upornike albanske. — Ko je pa turška vlada videla, da ji albanska vstaja dela v vojski z Italijani največje nepravilike, se je vdala in je izpolnila Albancem vse zahteve. Albanska vstaja je tedaj končana in uporniki se vračajo domov.

Črnogorci so šli čez mejo in zasedli turško mesto Berano. Turki so po večurnem boju vrgli Črnogorce nazaj.

Francoski ministrski predsednik, ki se je dne 21. t. m. vrnil s potovanja z Ruskega, se je pohvalno izrazil o lepem sprejemu na Ruskem in je pristavil, da je prijateljstvo med Francijo in Rusijo neomajno.

Rusija je naznanila zastopnikoma Bolgarije in Srbije, da želi imeti na Balkanu mir.

V Kronstadtu zopet dela nemire vojaštvo, zato je nad mestom proglašeno vojno stanje.

Upor mornarjev. Na ruski križarici „Kagul“ v Črnem morju so se uprli vojaki in so pomorili častnike. Obrežni topovi so ustrelili na uporno ladjo in so jo potopili z mornarji vred.

Italjansko-turška vojska. Začela se je vmešavati Angleška, ki ima vedno kramarsko politiko. Od Turčije zahteva Angleška, da naj odstopi Cirenajko Egiptu, zato bo pa ona Turčiji podelila nekaj vojnih ladij. Nazadnje bi se pa Angleška pogodila z Italijo in ji odstopila Cirenajko proti temu, da Italija vsako leto nekaj plača Egiptu. — Namesto Caneva bo prišel v Tripolis italijanski general Pollio, šef generalnega štaba, ali pa general Ragin. — Italjansko brodogradništvo je zopet pred Dardanelami. Vse kaže, da hoče Italija sedaj bolj energično nastopiti za to, da bo v slučaju, da se sklene mir, dobila večjo odškodnino.

Vstaja v Ameriki. V Nicaragui so vstali napadli vojaštvo in umorili 500 mož.

Na Koreji bodo Japonci pomnožili vojaške čete, kar jih bo stalo 26 milijonov.

Novičar.

Osebnosti. Č. g. knšk. tajnik Josip Dostal je postal namesto preč. g. prelata Flisa učitelj cerkvene umetnosti na bogoslovnem učilišču v Ljubljani. — Č. g. Valentin Zupančič je postal spiritual in č. g. Ivan Tomažič katehet pri uršulinah v Ljubljani.

Dopolniva deželnozborska volitev v Ljubljani bo dne 24. septembra. Volivcev je 4240. Od zadnjih volitev je priraslo 565 volivcev, med katerimi je veliko kmetov iz sosednjih občin, ki imajo svoja posestva okoli Ljubljane.

Deželni odbornik g. dr. Pegan, ki je bil na odhodu v Selcih pri Cerkevnicah, se je hotel odpeljati zadnjo nedeljo zjutraj k sebi deželnega odbora v Ljubljano s svojim avtomobilom. Naročil si je še deželnega šoferja, da bi bolj sigurno vozila. Komaj pa se je pripeljal iz vasi, je priteknel čez cesto neki trileten otrok. Ko je dr. Pegan, ki je vodil avtomobil, videl, da je otrok tik pred avtomobilom, je hitro zavil in pri tem zadel tako močno ob drog za telegrafične žice, da je vsled sunka odletel z avtomobila, dočim je šofer ostal še gori. Avtomobil se je zaletel v neki zid in se je razbil na dva kosa. Šofer se je le lahko poškodoval. Dr. Pegan pa leži sedaj v Ljubljani in upanje je, da se kmalu ozdravi, čeprav je hudo poškodovan na glavi.

Podržavljenje ljubljanske policije. Vodstvo podržavljene policije bo vlada podelila vladnemu svetniku Antonu Mahkovicu v Trstu. Mestne stražnike bo pa za eno leto sprejela provizorično in potem boljše izmed njih definitivno. „Zarja“ zahteva, da mora vlada vse stražnike precej definitivno sprejeti, obenem jih pa vladi ovaja, da niso za nič, da še otročajem nočejo zabraniti, da bi na pol mrtvih rib ne lovili v okuženi Ljubljani.

Gregorčič in Aškerc. Liberalci si prizadevajo naslikati pesnika Simona Gregorčiča, da je bil enako brezveren, kakor Aškerc. Pravijo, da so klerikalci proglašali Gregorčiča, dokler je živel, za izmeček in sramoto duhovskemu stanu in njegove pesmi za brezverske in nemoralne. Vse to je pa nesramna liberalna izmišljotina. Res je le, da je dr. Mahnič strogo, recimo prestrogo, nastopil proti nekaterim Gregorčičevim pesmam in da si je Gregorčič preveč k srcu jemal, resnica je pa tudi, da je razlika med Gregorčičem in Aškercem ista, kakor med katoličanom in brezvercem, kajti Gregorčič ni bil nikdar svobodomislec, kar je očitno postal Aškerc. S svobodomislecem Aškercem bi se Gregorčič ne bil nikdar dal fotografirati roko v roki. Sramoti se tedaj Gregorčičev spomin, ako se tega katoliškega pesnika v stik spravlja s pesnikom svobodne misli.

Dr. Hudnik, ki je bil zaradi „Glavne“ obsojen na tri leta ječe, je po petnajstih mesecih že pomiloščen. Gotovo se je izpokoril in bo sedaj

delal na to, da pridejo ljudje pri „Glavni“ do svojega denarja.

Zasramovanje romarjev. „Slovenski Narod“ tako le zasramuje blejske romarje: „Umazani božjepotarji puste za vsakim grmom kak kup; ti božjepotarji so tako nesnažni, da od daleč smrde in njih petje je tako, da človeka kar ščiplje.“ — Ali ni to skrajna neotesanost? S takimi „kupi“ delajo liberalci za tujski promet! Vkljub vsemu Sokolstvu ti ljudje v kulturi nazadujejo.

Mohikance imenuje „Slov. Narod“ katoliške inteligente in trdi, da je sedanje klerikalno dijaštvo versko indiferentno, kakor tudi ogromna večina katoliške inteligence. Pravi, da tem mladim možem, ki so cinični materialisti, služi katoliška krinka samo v to, da si pomagajo naprej.

„Kočevska posojilnica“ bo imela jutri izredni občni zbor, na katerem se bode odločilo, če pojde v likvidacijo, ali v konkurz. Liberalnim magnatom ni mar, če izginejo kočevski Slovenci, pač pa zahtevajo, da naj jih reši S. L. S. Kako kratek spomin imajo liberalci, se spozna iz tega dogodka. Dne 17. t. m. je prinesel „Slov. Narod“ članek, v katerem pravi: „Napredni denarni zavodi, to se pravi tisti zavodi, ki niso v odvisnosti od klerikalne stranke, deželnega jamstva sploh ne potrebujejo, ker stoje na trdnih tleh.“ Pet dni pozneje, dne 22. t. m., je pa „Narod“ prinesel članek, v katerem se pritožuje, da klerikalci nočejo prav nič o tem slišati, da bi podprli „Kočevsko posojilnico“ s 100.000 kronami. — In vendar je ta posojilnica napreden zavod, tedaj na trdnih tleh!

Proti občinskim posredovavnim uradom je zopet prinesel članek „Slovenski Narod“. List pravi, da je proti tem domačim sodiščem zaradi tega, ker kmečki modrijani ne morejo biti sodniki in se sploh ne more misliti, da bi bili strogo pravični in nad strankami, ker je podivjanost klerikalne politike na Kranjskem slavno znana. Mi pa pravimo: Če ti može ne morejo biti pravični sodniki pri mirovnih sodiščih, tedaj tudi ne morejo biti pravični pri porotnih sodiščih, še manj so pa pravični in nad strankami inteligentni liberalci, ki se s politiko še bolj pečajo in imajo še manj vesti za pravico, kakor kmetje. Proti posredovavnim uradom so liberalci le zaradi tega, ker menijo, da imajo patent strahovati klerikalce s svojimi sodniki ter do nagega sleči s svojimi advokati naše ljudi. Liberalna stranka zato povsod napravlja razprtije in hujska ljudi, da njeni advokati več spravijo v svoj nenasitljivi žep.

Sodba o učiteljih. Vsak napreden učitelj je v resnici slab učitelj. Učitelj bi moral biti v prvi vrsti značaj. Kakšen značaj je pa tak učitelj, ki je vero izgubil in postal svobodomislec? Kako bo on druge vzgojeval, ker sam potrebuje vzgoje? K pravi vzgoji prištevamo: značajnost, odkritosrčnost, poštenost in pravičnost. A vsega tega pri liberalnih učiteljih ni, ker so izgubili vero. Ni večje nesreče za naše ljudstvo, kakor je liberalna „šolmoštarija“ „Slomškarji“ so pa najboljši učitelji, ker imajo verski in stanovski ponos.

Narodno-socijalna stranka. Zadnjič smo že rekli, da je nova narodno-socijalna stranka v Ljubljani mrtvorojeno dete. In res je tako. „Dan“ se je sicer potežoval za to, da bi se osnovala narodno-socijalna stranka, ker je pa izprevidel, da za tako stranko ni ne ljudi, ne sredstev, je vsprejel dne 21. t. m. „Poslano“, v katerem organizirani odbor jugoslovanske narodno-socijalne stranke izjavlja, da taka stranka ne obstoja, da obstoja in deluje le odbor, ki hoče korakati brez ozira na levo in desno naprej med najširše plasti slovenskega ljudstva. To „Poslano“ se je uredništvu „Dneva“ zdelo tako imenitno, da je odreklo odgovornost za njegovo vsebino. Mlada strančica naj počiva v miru!

Rdečkarški banditi. V Eberfeldu je sklenila rdečkarška skupščina, da naj se z vso odločnostjo nastopi proti temu, da oblasti silijo otroke k verskemu pouku in obisku cerkvenih prireditev, ter je pozvala pristaje, da naj izstopijo iz katoliške cerkve. Nesramna rdeča cunja v Ljubljani, ki sliši na ime „Zarja“ in ki je kupljena od frimasonskih agitatorjev, naj tedaj utaji, če more, da glavna skrb rdečkarjev za delavstvo obstoja v hujskanju k odpadu od katoliške cerkve.

Grad Golnik pri Goričah je kupil od Josipa Turka Janez Ogrin, veleposestnik v Št. Ilju pri Velenju, za 122.000 K. Ta Ogrin je kupil tudi Lenčetoovo posestvo na Laverci za 130.000 K.

Javno vprašanje. Piše se nam: Kako je mogel grad Golnik prodati g. Turk, ki je član upravnega sveta „Glavne posojilnice“?

Vojni minister pl. Auffenberg, ki biva na oddihu na gradu Rocnu pod Šmarno Goro, je prišel zadnjo nedeljo k sv. maši v Šmartin. Po maši so se mu poklonila razna društva cele okolice. V torek je pa minister obiskal Kamnik, kjer je bil istotako slavnostno sprejet. Povsod kaže minister veliko prijaznost do našega ljudstva.

Za odpravo skladišč za smodnik v Ljubljanskega polja se potegujejo vse sosednje občine, ki so se sedaj obrnile za posredovanje na „Kmečko župansko zvezo“ in na deželnega glavarja.

Radovljica. Tu je zadnji čas vedno polno vojaštva. Dalj časa se mudi tu dragonski polk. Med

meščani in vojaki vlada lep mir. Meščani vojakom prav radi postrežejo in jim v vsakem oziru pomagajo. — Zadnji ponedeljek je prenočeval v mestu in v Predirgu tudi domači 17. pešpolk. V ponedeljek popoldne od 5—7 ure je igrala na na glavnem trgu pred graščino vojaška godba. Na trgu se je zbralo polno občinstva, iz mesta in okolice, ki je živahno aklamiralo posamezne komade, posebno prelepe in melodiozne slovenske narodne pesmi.

Ubil se je v Radovljici zasebnik Ivan Pretnar, ki je 22. t. m. padel 4 metre globoko raz hodnik hiše na kameniti tlak.

V Borovnici je neki blazen vojak napadel postajenačelnika in ga osuval z bajonetom v noge. Priskočili so drugi vojaki in so blaznika zvezali ter ga odpeljali v Ljubljano. Vojak je doma iz Pulja.

Na Šenturški Gori se je vršila dne 18. t. m. v proslavo 82 rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja ob 10. uri slovesna sv. maša, ki jo je daroval župnik cerkljanski č. g. Fr. Dolinar ob asistenci č. gg. A. Brecljnika in V. Čibaška. Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje, pri katerem je bil navzoč tudi polnoštevilni občinski odbor. Na zborovanju se je sprejela resolucija, ki izraža viteškemu vladarju neomajno zvestobo in srčno udanost. Nato se je vršil slavnostni banket.

Strašen umor na Bledu. Na Rečici pri Bledu je zadnjo nedeljo Neža Burja v hipni blaznosti umorila svoje štiri otročiče s tem, da jim je prerazala vratove. Mož je bil med tem časom v cerkvi pri maši. Ko je prišel domov, je videl strašen prizor. Vsi štirje otročiči, stari 6, 4, oziroma 3 in eden pol leta, so ležali v posteljicah v svoji krvi. Mati je storila to v hipni blaznosti in je prej za otroke vedno prav lepo skrbela. Ljudje so hodili mrličke kropit s solzami v očeh. Mati je izginila neznano kam. V sredo pa je prišla sama nazaj in je povedala, da je otroke pomorila, ker je smatrala to za svojo dolžnost. Povedala je tudi, da je pogreb, katerega se je udeležilo ogromno ljudstva, gledala s hriba doli. Sedaj je v Radovljici, kjer čaka, kaj bodo z njo naredili.

Na Breznici se bo dne 28. t. m. v župni cerkvi odkril spomenik knezoškofu Ivanu Zlatoustu Pogačarju. Vspored slavnosti: Ob 8. uri bodo brali tihe sv. maše za pokojnika domačini Tomo Zupan, dr. Ivan Svetina in Franc Finžgar. Ob 10. uri bo imel govor monsignor Tomo Zupan, potem bo pel slovesno črno mašo stolni kanonik-arhidijakon Tomo Kajdiž. Kdor se hoče udeležiti skupnega kosila v Svetinovi gostivni v Žirovnici, naj se oglasi pri gostivničarju Mateju Peternel v Žirovnici.

Župnik Kadinaro v Ročinju je bil dva meseca v preiskovavnem zaporu, ker je bil osumljen vohunstva in poskušane napada na nadvojvodo. Sedaj so ga izpustili, ker niso nič našli, da bi bil kaj kriv. Slovenski liberalni in rdečkarški listi trdijo, da pride pred sodišče njegov komplic, ker ga je baje župnik najel, da bi izvršil atentat. V tem se pa ravno vidi podlost omenjenih listov, ker je uprav. l. pavec župnika ovadil, pa je ta ovadba bila brez podlage.

Evharistični kongres. Ogrsko plemstvo se bo kongresa obilno udeležilo. Več škofov pride iz Indije, Kitaja in Afrike. V Ljudski dvorani v mestni hiši bo pripravljeno kosilo za 3.600 oseb. Italija bo poslala več kakor 20 nadškofov in škofov. Vsi duhovniki se bodo zbrali k procesiji v cerkvi sv. Štefana. Iz Poljske se je zglasilo 1600 oseb.

Turško-italijanska vojska in notranje turške homatije nimajo prav nobenega vpliva na vrednost turških srečk, kar je najboljši dokaz za njihovo varnost in zanesljivost. Poleg tega pa tudi ni nobene druge srečke, ki bi imela šest žrebanj in za 1.800.000 zlatih frankov sapih glavnih dobitkov vsako leto, kot jih ima turška srečka. „Slovenska Straža“ preskrbi to izborno srečko, ki ima vedno svojo vrednost in mora zadeti vsaj 400 frankov, vsakomur na mesečne obroke po 4 K 75 vin. Kdor tedaj pomisli, da s tem majhnim mesečnim plačilom naštedi gotovo glavnicu in da ima poleg tega takoj po vplačilu prvega roka izključno igravno pravico, ki mu v srečnem slučaju čez noč zamore prinesiti bogastvo, ta gotovo postane naročnik turške srečke. Vsak naročnik turške srečke prejme 1 srečko „Slovenske Straže“ v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 2000 kron zastoj. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava po splošni konkurenci zagotoviti za tri leta različne oblačivne in opravne predmete, med katerimi so tudi: vrvi, količki za šotore, toporiša, leseni cveki, razni izdelki iz železa, čebri itd. Ponudbe je poslati najkasneje do 1. oktobra 1912, 12. ure opoldne vložnemu zapisniku c. in kr. vojnega ministrstva na Dunaju. Dobavni razglas, ponudbeni vzorec in seznam predmetov, ki jih je dobaviti, so v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled.

Na tedenski semenj v Kranju dne 19. t. m. je bilo prigianih: 158 glav domače govedí (za

mesarja 60), 10 telet, 29 glav bosenske govede, hrvaške govede 00 in 171 domačih prešičev ter 0 hrvaških ovaciu koz in 00 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 98 v, za srednje pitane vole 82 do 86 v, za nepitane 76 do 80 v, za bosensko goved 86 v, za teleta 1 K 04 v, za pitane prešiče 0 K 00 v, prešiči za rejo 1 K 10 v. — Za 100 kg pšenice 23 K; rž 21 K; ječmen 20 K; oves 20 K; koruza 21 K, ajda 26 K, proso 22 K; krompir 5 K — v, fižol (rdeč) 28 K, koks 32 K, detelja 150 K, slanina 1:80 do 1:90 K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3:20 K, jajce 7 v, seno 6 K, pšenična moka 37 v, kaša 36 v, ješprenj 32 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (25.) Srce Marijino, Ludovik; ponedeljek (26.) sv. Ceferin, pap.; torek (27.) sv. Jožef K., sp.; sredo (28.) sv. Avguštin, šk.; četrtek (29.) Obgl. Jan. Krstnika; petek (30.) sv. Roza Liman, d.; sobota (31.) sv. Rajmund.

Novi stokronski bankovci izidejo v jeseni. Po potresu ob Marmarskem morju prizadetim je podaril naš cesar 10.000 K.

Kolera je začela razsajati na Rumunskem. **Električne naprave na Tirolskem.** Železniško ministerstvo hoče arlberško železnico elektrificirati. Zato se namerava porabiti potok Faggenbach, ki bo dajal okoli 20 tisoč konjskih sil.

Napad na skladišča smodnika. Dne 17. t. m. se je zopet zvršil napad v Steinfeldu. Neki kolesar je ustrelil na vojaka, ki je stal poleg skladišča na straži. Vojak je dvakrat ustrelil, pa ga zopet ni zadel. To je gotovo že dvajseti napad na naša skladišča smodnika. Kaj je to, da je straža tako slaba in da nikdar nobenega napadavca ne dobijo?

Za odpravo zakona proti jezuitom so napravili vlogo na zvezni svet vsi bavarski škofje, ki povdarjajo, da naj se katoličanom da vsaj tista svoboda, katero imajo nasprotniki katoličanstva.

Kardinal dr. Samassa je umrl dne 20. t. m. v Budapešti. Star je bil nad 80 let. Ljudstvo ga je imelo dokaj rado in njegovo rojstno mesto ga je že leta 1869 izvolilo za poslanca. On pa je pred vsem najbolj ljubil revne sloje. Že pred 10-timi leti je znašala vsota njegovih ustanov, ki so vse v dobrodelne namene, nad 10 milijonov kron.

Napad na škofa na Dunaju. Zadnje nedeljo, ko je šel pomožni škof dr. Pfluger h cesarski maši v cerkev sv. Štefana, ga je pred zakristijo zavrtno napadel s kuhinjskim nožem Herman Prinz in ga nevarno ranil v ramenu. Napadavec je večino svojega življenja presedel v prisilni delavnici in v ječi. Dela se slaboumnega. Priznal je pa, da je hotel napasti kardinala dr. Nagla, ki je ta čas šel pri glavnih vratih v cerkev, da je imel cesarsko mašo. Cesar in ministri so izrazili ranjenemu škofu svoje sočutje. Rano so preiskali in dognali, da tiči v kosti še del kline, ki se je zalomila.

Ponesrečenizrakoplovc. Poročnik Kuskov je utonil v Črnem morju z nekim vojakom vred, ki ga je hotel rešiti. Druga dva častnika, ki sta bila zraven, so rešili.

Češki svobodomiselnici so proti evharističnemu kongresu. V Pragi so v okrajnem šolskem svetu prijeli župana dr. Groša, ker je dovolil učiteljcam dopust, da se bodo udeležile evharističnega kongresa.

Nova hiša se je podrla dne 17. t. m. v Petrogradu. Iz razvalin so potegnili 15 mrtvih in 30 težko ranjenih oseb.

Mesto Plock na ruskopoljskem je dne 17. t. m. popolnoma pogorelo. V malo minutah je bila cela ulica v plamenu. Mesto šteje 25.000 prebivavcev, ima mnogo katoliških cerkva, med njimi katedralo iz 12. stoletja, v kateri so grobovi poljskih vojvodov Vladislava in Boleslava III. Nekdaj je bil Plock glavno mesto Masovije.

V Bochumu se je ponesrečilo tudi več slovenskih rudarjev. Drugi so pa večinoma Čehi in Poljaki. Dne 21. t. m. bila je zopet eksplozija v rudniku in so ubiti 3 delavci.

Volapük. Umrl je prelat Martin Schleyer, izumitelj volapüka, star 81 let.

V Varšavi je neki vojak, ki je bil za kazen premeščen k drugemu bataljonu, napadel svojega poveljnika kneza Dumanovega in soprogo v njihovem stanovanju. Poveljnika je umoril, soproga je pa težko ranjena. Napadavca je vojaška straža ustrelila.

Meseca decembra se bodo začele prodajati nove smodke po 16 vinarjev in druge po 12 vinarjev ter svalčice po 9, 8, in 7 vinarjev.

Rdečkarji so napravili v Rimu dveurno generalno stavko, katere se je udeleževalo 30.000 delavcev, in to zaradi odredbe, ki obtežuje sprejem v bolnice. Rdečkarji so postali predrzni in hočejo vse komandirati v svojo korist.

Velik požar je bil dne 22. t. m. na Dunaju. Zgorela je cela vrsta štirinadstropnih hiš v ulici Neubau.

Svoboda na Ruskem je kaj čudna. Kato liški škof ne sme, ako nima dovoljenja od državnega oblastva, prestopiti meje svoje škofije in iti obiskat sosednjega škofa. Tako se glasi ukaz notranjega ministrstva z dne 2. septembra 1911. S sveto Stolico smejo škofje občeovati le potom ruskega

ministrstva za notranje zadeve. Nobeno papeževno pismo se ne sme razglasiti, če ni pregledano od ministrstva in od carja. Menihi ne smejo pomagati duhovnikom v dušnem pastirstvu. Kanonično pravo se na Ruskem ne priznava. Škofje, ki so hoteli na to pravo se sklicevati, so bili kaznovani.

Piva se je lani zvarilo najmanj na Kranjskem, namreč 125.249, na Koroškem 253.805, na Češkem 10.601.044 hektolitrov, v vsi Avstriji skupaj pa 20.745.841 hektolitrov.

Železnice je bilo na zemlji 1880 le 372.400 km, l. 1900 pa že 790.100 km in l. 1910 pa celo 1.030.000 km.

Asfalt je neke vrste smola in sestoji iz istih snovi, kakor kameneno olje. Barve je črne ali rjavkaste, rabi se za tlakanje ulic in pokrivanje cementnih streh. Na vročem solncu postane mehak. V Avstriji se dobiva asfalt v Dalmaciji, na Koroškem pri Pliberku in Rablju in na Tirolskem.

Vseh framonov je po novjšem štetju dva milijona 28.741. Na Ogrskem imajo 77 lož in 6112 udov. V Avstriji so framonске lože prepovedane, vendar pa obstojajo pod različnimi imeni. Večje število jih je na Dunaju. Glavni cilj teh lož, katerim načelujejo v večini bogati Židje, je boj proti veri in cerkvi.

Novejše vesti.

Pod kozolcem je ušesa navil posredovavni urad v Begunjah uredniku „Slov. Naroda“. Kot uvodni članek je moral včerajšnji „Narod“ prinesiti imeniten popravek, v katerem je glede begunjskega g. župnika vse preklical, še celo to, da je bil neki fant zaprisežen pri posredovavnem uradu.

Kranjski deželni zbor bo baje sklican okoli 20. septembra.

Kranjski avtomobilni klub priredi dne 31. t. m. izlet po Gorenjskem do Belopeških jezer in nazaj na Bled, kjer bo skupni obed v hotelu „Imperial“.

V Svečah na Koroškem bi se imela vršiti jutri orlovska slavnost, pa jo je okrajni glavar prepovedal, češ da je to jezikovnomešan kraj. V Svečah je med 700 Slovenci le 80 Nemcev, pa še ti niso pravi Nemci. Slovencem se dela grozna krivica. „Dan“ pravi, da je čisto prav, če Nemci koroške Slovence zatirajo, ker so Slovenci klerikalni. — To je grozen škandal! To so narodnjaki!

V Trstu nadaljujejo obstrukcijo socijalni demokrati zaradi vodovoda. Cerniutz je stavil 1200 izpremenjavnih predlogov. Seje trajajo čez polnoč.

Delegacije se prično 24. septembra in seje državnega zbora mesec pozneje.

V Albaniji je vedno močnejše zahtevanje, da naj odstopi sultan in vlado prevzame prestolonaslednik.

Pri dvobojih italijanski častniki ne smejo več sodelovati, ker jim je kralj prepovedal.

V Pirenejah je zapadel velik sneg.

Turški prestolonaslednik je obiskal Dunaj in v Švici se snide z nemškim cesarjem. To popotovanje je v zvezi s sklepanjem miru z Italijo.

Tokio. Stroški za pogreb cesarja bodo znašali nad 2 milijona jenov.

DRUŠTVA.

Križi. Skupina „Jugoslov. strokovne zveze“ vrlo napreduje in ima že nad 100 članov. Napravila bo vrtno veselico v Bistrici pri g. Aljančiču jutri popoldne ob štirih. Prijatelji delavcev, pridite!

Selca. Zadnje nedeljo 18. t. m. je predaval g. prof. Iv. Dolenc v tukajšnjem „Izobr. društvu“ o svojem potovanju po Slavoniji, Bosni in Hercegovini. Mesto skioptičnih slik nam je g. prof. razobesil razglednice po društveni deski, kar je pozornost predavanja še bolj povzdignilo. G. profesorju se iskreno zahvaljujemo in le želimo, da bi nas še večkrat obiskal. — V nedeljo, 25. t. m. bo imel predavanje g. profesor dr. Karol Capuder in sicer o Benetkah s skioptičnimi slikami. Bo zelo zanimivo. — Za angeljsko nedeljo, 1. septembra, se pripravlja narodna igra „Zaklad“. Igra je uspela že po mnogih odrih izobraževavnih društev in upamo, da bo tudi pri nas vse zadovoljila.

Mošnje. Na „Mali šmařen“ priredi tukajšnje Izobraževalno društvo drugo veselico z igro: „Tri sestre“. Natančni vsposed se priobči kasneje.

Kdor še ne ve, kako velike vrednosti je za vsakega, ki ima živino, **brzoparilni kotel za živinsko krmo,** temu pošlje „Slovenska Straža“ v Ljubljani podučni popis takih kotlov popolnoma zastoj.

Dvorni svetnik **profesor Oser,** ravnatelj bolnice dunajske izraelit, kult. občine, piše: V vseh slučajih, kjer so na mestu odvajalne vode, sem z naravno **Franc Jožef-ovo** grenčico, že v malih količinah, dosegel zadovoljive uspehe.

Ako je kaj res dobro, priznajo tudi strokovnjaki. Kako praktični zdravniki sodijo o Fellerjevem fluidu z znamko „Elza“, dokazuje na-

slednje pismo: Zahvaljujem se Vam najtopelje za Fellerjev fluid z znamko „Elza“, katero sredstvo se je pri vseh bolečinah na trganju obneslo naravnost sijajno. Priporočam Fellerjev fluid, kjer potreba, najtopelje in Vas prosim, da mi ga zopet pošljete v svojo lastno uporabo. Znesek zanj Vam dopošljem. Dr. M. David, mestni zdravnik v Sieniawi pri Jaroslavi v Galiciji.“ Pristni Fellerjev fluid se naroča: 12 majskih, 6 dvojnatih steklenic za 5 K poštuine prosto pri E. V. Fellerju v Stubici, Elzin trg št. 264 (Hrvaško).

Jzgubila se je v petek proti večeru zlata damska ura s srebrno verižico

na potu od Želarije do železnega mostu in mimo pokopališča v mesto nazaj.

Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi v pisarni mestnega magistrata v Kranju.

Dva spretna črkostaveca in enega knjigoveza takoj stalno sprejme „Tiskovno društvo“ v Kranju.

Zobozdračniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaeker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 34

Strmeli baste!

1 krasna amer. la double-zlata žepna ura le K 5.90 s tremi pokrovi, od 18 kar. zlata se prav nič ne razločuje, natančno idoča s triletnim jamstvom. Vsaki naročbi se priloži prima-zlata verižica zastoj. Naroči se po povzetju pri

S. Brandes, Krakov
Bérka-Joselowicza 9.-9.

Brez rizika, za neugajajoče se vrne denar. Ilustr. cenik zastoj in poštuine prosto. 258

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

4 krome 75 vinarjev

znaša mesečni obrok za turško srečko, ki ima šest žrebanj z nastopnimi glavnimi dobitki vsako leto:

400.000 frankov
400.000 frankov
400.000 frankov
200.000 frankov
200.000 frankov
200.000 frankov

skupaj 1,800.000 frankov

Prihodnje žrebanje dne 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme 1 srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj. Pojasnila daje za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 260 3-1

Naznanilo.

Slav. občinstvu najljubnejše naznanjam, da sem otvoril

ново tovarno za izdelovanje glinastih peči in štedilnikov.

Obenem tudi javljam, da prevzamem montiranje peči, štedilnikov, kopeli in zidnih obkladov s pečnicami, kakor tudi vsakovrstna v pečarsko stroko spadajoča popravila. 259 3-1

Velika zaloga pečarskih predmetov.

Za dobro blago in delo jamčim.

Za obilna naročila se udano priporoča

Jernej Tomelj,

pečarski mojster v Kranju.

Šmartin pri Kranju.

Spisal Fr. Pokorn.

Dalje.

Glavni vhod v cerkev strážita dva močna stolpa: v enem je ura, v drugem pa trije zvonovi s premerom: 140 : 96 : 80 cm. Glasovi so jim: des—as—hes; veliki in srednji zvon sta si preveč oddaljena glede teže in giasu. Veliki tehta 24-20 stotov. Ob krilu ima napis:

„Moj bron je najden bil v dnu morja, ko Turčije Kraljestvo v Heladi končal je Navarin.
Ga kupi Romar, ga Samassa v zvon prelje,
Glasim zdaj božjo čast iz svet'ga Jošta lin!“

Te Prešernove kitice spominjajo, da je bil zvon vlit iz topov turško-egiptovskih vojnih ladij. To brodoge je bilo v grški vojski premagano v pomorski bitki pri mestu Navarinu ob zahodni strani Moreje dne 20. okt. 1827. V morje potopljene topove so izvlekli in razprodali po neki angleški družbi (Žlogar: Trojna božja pot s sv. stopnicami na Kranjskem 1881. str. 8). Tudi zvonar Ant. Samassa jih je nekaj kupil v Trstu ter iz njih vlit šentjoški zvon l. 1834.

Srednji zvon je iz livarne Gašperja Franchija z letnico 1722. Mali je bil vlit l. 1693. od istega zvonarja.

Par korakov od šentjoške cerkve na zapadni strani stoji preprosta kapelica Marije Snežnice z malim altarčkom.

Božja pot pri Sv. Joštu je po reformacijski dobi zelo zaslovela, najbolj je slovela v l. 1730 do 1770, nekaj radi ondi ustanovljenih bratovščin sv. Jošta in sv. Ane, nekaj pa radi sv. stopnic, katere ljudstvo rado časti. Bratovščina sv. Jošta obsega dva zapisnika od l. 1730. dalje do 1782. ter šteje skupno 175.000 udov. Spredaj nosi knjiga kronogram:

„In honoreM beatI JVDoci noViter erreCta fVerat VolentibVs peregrInIs!“ = 1733.

Bratovščina sv. Ane je bila pri altarju sv. Ane. Nje namen je bil, priporočati se sv. Ani za srečno zadnjo uro, izpreobrnjenje grešnikov, rešenje duš iz vic, zlasti so prosile matere milosti, da bi noben otrok ne umrl brez sv. krsta. Tudi ta bratovščina je imela v 18. veku mnogo udov, največ ženskega spola. Posebno slovesno se je obhajala vsako leto devetdnevno na čast sv. Ani od 18. — 26. julija. V tem času so imeli udje ponoči in podnevu razdeljene ure za molitev, katero je opravljalo približno šest oseb na uro.

Kar je „Marija Pomagaj“ na Brezjah danes, to je bila nekdanj božja pot pri Sv. Joštu. Ne samo iz bližnjih, temveč tudi iz daljnih krajev so vrel ljudje skupaj. V poletnem času je prišlo veliko procesij iz raznih župnij na goro. Vsako leto je bilo opravljenih okoli 2000 sv. maš in obhajanih nad 50.000 oseb. Za duhovno pastirstvo je bilo tu več duhovnov. Cerkvenemu vodji (direktor) so bili ob strani duhovni pomočniki (operarii), izmed njih je eden skrbel za red v cerkvi (zakristan), drugi je bil organist itd. Poletu so pa tudi redovniki iz raznih samostanov in drugi duhovniki pomagali izpovedovati romarje. Zato nam kaže zapisnik, da se je v poletnem času na dan bralo ondi po 15 do 20 maš. Konec prih.

Efektna loterija „Slovenske Straže“.

Zahteve, ki se stavijo na „Slovensko Stražo“ iz obmejnih krajev, so od dne do dne večje. Na svojem glavnem zborovanju, ki bo letos v Mariboru, bo pokazala „Slovenska Straža“, koliko je napredovala v pretečenem letu in kako mnogostransko in uspešno je bilo njeno delo. Priznanja je sicer vredna požrtvovavnost, s katero dobiva podporo za svoje delo iz vseh slojev našega ljudstva, vendar pa je „Slovenska Straža“ še daleč od tega, da bi mogla količkaj zadostiti zahtevam, ki se stavijo nanjo.

Da si osnuje poseben fond v podporo ubogi slovenski deci (za otroške vrtce, božičnice, knjižnice itd.), zlasti po industrialnih krajih, priredi „Slovenska Straža“ efektno loterijo, ki jo je dovolilo finančno ministrstvo. Loterija obsega 100 tisoč srečk, ki stanejo vsaka 1 krono. in 1554 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 kron.

Dobitki so sledeči:

1 glavni dobiček v vrednosti 5000 kron.

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave ali 4—6½ HP. bencinmotor, mlativnica z dva kratnim čiščenjem, slamoreznica.

1 glavni dobiček v vrednosti 1000 kron.

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

2 glavna dobitka v vrednosti po 500 kron.

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlativnico ali 1 stroj za košnjo.

10 dobitkov v vrednosti po 100 kron.

Zlata ura, kolo s prostim tekom, šivalni stroj, slamoreznica, brzoparilnik, jeklen plug itd.

40 dobitkov v vrednosti po 50 kron.

Fine nastropne svetilke, fine umivalne oprave, decimalne tehtnice, salonske stenske ure, zlate verižice, zlate damske ure, čistivnice, razne garniture, slike z okvirom itd.

100 dobitkov v vrednosti po 20 kron.

Srebrne ure z verižico, garniture srebrnih žlic za kavo, aparati za britje, stroji za rezanje mesa, vlna varne denarnice, garnitura za kadičve, pisalne priprave, srebrne doze za cigarete, zlati obeski, stenske ure, naročivni listki za dnevnik „Slovenec“ (za eno leto), balanc. tehtnice, pralne garniture itd.

200 dobitkov v vrednosti po 10 kron.

Mizni nastavki, karafine, svečniki, tase, posode za dišave, mizarska orodja za domačo rabo, ptičje kletke, garniture nožev, žlic in vilic, doze za sladkor, nikelnaste ure, stenske ure, budivke, zlati prstani, kadične mizice, dežniki itd., itd.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 kron.

Košarice za kruh (kina-srebro), nikelnaste ure, budivke, dežniki, mizni nastavki, žepni noži, razna vrtna orodja, mizarska orodja za domačo

rabo, zalivače, kuhinjske tehtnice, srebrni obeski, fini okvirji za fotografije, travniška orodja, konjake škarje, ptičje kletke, vrči za vino, kavo ali čaj, denarnice, britve, srebrne moške verižice, srebrne zapetnice, srebrne oksidirane cevke za smodčke, double zavratne verižice itd., itd.

Srečke se bodo dobivale po trgovinah in trafikah in se lahko naročajo tudi naravnost v pisarni „Slovenske Straže“ (Ljubljana, Dunajska cesta št. 22).

Žrebanje se bo vršilo 18. novembra 1912 ob 6. zvečer v pisarni „Slovenske Straže“.

Od naše javnosti pričakujemo, da bo z ozirom na važni namen loterije in z ozirom na krasne dobitke podpirala „Slovensko Stražo“ s tem, da se bodo vse srečke razprodale!

Vsak na delo za ubogo slovensko dečo!

Moja stara izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpford** lilijno mlečno milo Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijna krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—21

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, kopalnice, dveh klet in drugih pritlikin, se odda v najem lahko takoj v villi 252 3 tvrdke Zabret & Komp., Kranj.

Pri nakupu „pravega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Tovarna v Zagrebu.

sl. in. 122/24577

Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Proizvod najboljših sirovin.

Trgovina z železnino Podružnica Frane Dolenz v Kranju

priporoča:

Nosilce, šine, štorje za strop, najboljši dalmatinski Portland-cement, pocinkane železne cevi, stebre, bodečo žico in mrežo za ograjo, vse potrebščine za vodovode in stavbe, orodje za vrt, škropivnike, otroško vrtno orodje i. t. d. Popolna kuhinjske oprave. — Pojedelski stroji in orodja. 133 24

Najprimornejša darila po zelo znižanih cenah! 74 52—34

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila patačono, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejemem vsakovrstne zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se pripravam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

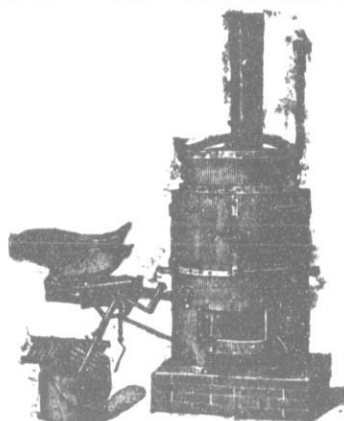
„TITANIA“

brzoparilnik za živinsko krmo

je čisto iz kovanega železa in železne pločevine, zaradi tega nepokvarljiv. — Nenavadno hiter razvitek pare. — Pošljamo na poskušnjo. — K brzoparilnikom pošljamo na željo pripravo za kuhanje žganja.

Titania-Werke, Wels 191, Zg. Avstr.

Največja specialna tovarna parilnikov na Avstro-Ogriškem.

„TITANIA“

Vsako kurivo porabljivo. 70% prihranjenega kuriva. Iščajo se zastopniki. Zahtevajte cenike!!

Glavno zastopstvo za Štajersko 6-1 in Kranjsko: 243

FRANCASEN Gradec Mariengasse šte. 22.

„Slovenska Straža v Ljubljani“

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 12-1

pri „ljudskem zavarovanju“.

Zagotovljen je dober in trajen zaslužek.

Ponudbe pod „ljudsko zavarovanje“ na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

239 **Prodasta se dva prav ohranjena dobro strojarska kotla** pri Jožefu Peganu, kotlarju v Škofji Loki.

Več sto hekto

dolenjskega vina

domačega pridelka se proda pri oskrbništvu Nemška vas, p. Krško. 254 2-2

Res lepa je cerkev, veža ali kuhinja le tedaj, če ima ličen in

trpežen ilak

kakršnega izdelujeta v mnogih vzorcih **Zajec & Horn v Ljubljani.**

Izdelovanje stopnic, cevi. 249 3
Asbestni škriklj „Zenit“.

Lepi prostori

na Glavnem trgu v Kranju, pripravljeni za trgovino, se dajo v najem od 1. novembra t. l.

Več pove upravništvo „Gorenjca“. 237 6

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje 224 8

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Ako

ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomerejo vam zdravniško preizkušeno

182 12-8 **Kaiserjeve**

želodčne melisne karamele

kajti po njih boste dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. Paket 20 in 40 vin. Dobi se pri **K. ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste **v Trstu, ulica St. Martici 11.** Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.**

Postrežba točna in solidna. 113 20

Na dežele pošiljam prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavitkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

247 3 **Prospekti brezplačno!**

Vijolina s tipkami in lokom! — Najlepša godba za **cerkveni kor** (orkestralne maše), za **izobraževalna društva** (n. pr. igranje med posameznimi dejanji predstav) je brez dvombe

klavijolinski kvartet

(2 klavijolini, 1 klavijola, 1 klavičel). Pa tudi pri pouku petja v šoli in kot **domačo godalo**, zlasti v spremstvu klavirja, harmonija ali citer je **klavijolina** nenadomestljiva. **Vsako postane v 14 dneh** perfekten vijolinist. To priznajo vsi, ki so se seznanili poblize s tem godalom.

Tvornica klavijolin Bajde & Komp.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Najcenejša moč.

Kmetje! Milnarji! Kolarji! Mizarji! Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z montažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljni, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA
Dunajska cesta „pri Figovcu“.

45

Zelo važno!!

Za vsakogar je neprecenljive vrednosti zdrav želodec, v dosego tega te va glavni pogoj redno prebavljanje.

želiščni liker „Ilirija“

je najboljšo sredstvo za dobro prebavo in krepčilo. Samo en požitek in prepričali se boste o izvrstni kakovosti in njenem učinku. **Pristni samo z imenom**

„Ilirija“ in tvrdko Franc Berjak, Kranj.

94 52-31 **Zahtevajte izrecno povsod pod tem naslovom!**

Varstvo proti požarom!

Najboljše strešno krilo je asbestni škriklj

„ZENIT“

Popolnoma varen v ognju, ne eksplodira kakor drugi konkurenčni izdelki. Štirikrat lažji od opeke. Ceneji kakor vsak drugi škriklj. **Zajec & Horn, betonsko podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta 73.** Samozastop za kranjski in tržiški sodni okraj: 248 3

Franc Dolenz v Kranju.

Ceniki, vzorci in proračuni brezplačno.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu ohod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **pololetno**. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

128 52-24

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje **lombardna posojila**. Prodaja lastne pupilarno varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska. **Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.**